

Επιπτώσεις του πολέμου στην Ουκρανία στις Κατασκευές

Βέλγιο

1. Αύξηση των τιμών ενέργειας και δομικών υλικών

Η εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία έχει επιδεινώσει την αστάθεια των τιμών της ενέργειας στο Βέλγιο (και σε άλλες χώρες της ΕΕ), η οποία είχε ήδη αυξηθεί απότομα τους τελευταίους μήνες. Συγκεκριμένα, η άνοδος των τιμών της ενέργειας έχει ανησυχητικό αντίκτυπο στο κόστος παραγωγής για τις κατασκευαστικές εταιρείες, οι οποίες πρέπει να αντιμετωπίσουν την υψηλή μεταβλητότητα στην τιμή των δομικών υλικών και τις υψηλές τιμές των καυσίμων, που χρησιμοποιούνται, όχι μόνο για τον κατασκευαστικό εξοπλισμό, αλλά και για τις μεταφορές. Αυτές οι αυξήσεις του κόστους ενδέχεται να θέσουν σε κίνδυνο τη συνέχιση της λειτουργίας των επιχειρήσεων, που διαφορετικά θα ήταν κερδοφόρες.

[Τα μέτρα στήριξης που έλαβε η βελγική κυβέρνηση στις αρχές Μαρτίου αφορούν κυρίως στα νοικοκυριά και στους αυτοαπασχολούμενους. Πολλές κατασκευαστικές εταιρείες φοβούνται ότι δεν θα είναι σε θέση να συνεχίσουν τις δραστηριότητές τους χωρίς ομοσπονδιακά μέτρα στήριξης που θα τις βοηθήσουν να αντιμετωπίσουν τις αυξανόμενες τιμές της ενέργειας.

Εκτός από την αύξηση των τιμών της ενέργειας, οι τιμές μιας ολόκληρης σειράς συντελεστών παραγωγής για την κατασκευή διάφορων δομικών υλικών αυξάνονται επίσης απότομα, με αποτέλεσμα οι προμηθευτές να σταματούν (προσωρινά) την παραγωγή. Οι προμηθευτές θεωρούν αδύνατη τη συνέχιση της παραγωγής σε αυτό το επίπεδο τιμών, δεδομένων των δυσκολιών μετάδοσης αυτών των αυξήσεων των τιμών πώλησης, αφενός, και των απαιτήσεων κερδοφορίας, αφετέρου.]

2. Δυσκολίες εφοδιασμού και καθυστερήσεις

Ο πόλεμος στην Ουκρανία προκαλεί επίσης μια ολόκληρη σειρά προβλημάτων εφοδιασμού στο Βέλγιο. Τα προβλήματα αυτά αφορούν άμεσα ορισμένα δομικά υλικά για τα οποία η Ουκρανία, η Ρωσία ή η Λευκορωσία ήταν σημαντικοί προμηθευτές στην ευρωπαϊκή και ακόμη και στην παγκόσμια αγορά. Για παράδειγμα, ο εφοδιασμός χάλυβα γίνεται πολύ δύσκολος από το γεγονός ότι πολλά ευρωπαϊκά χαλυβουργεία, αφενός, δεν μπορούν πλέον να προμηθεύονται υπο-υλικά, και τα ουκρανικά χαλυβουργεία, αφετέρου, αναγκάστηκαν να σταματήσουν την παραγωγή λόγω του πολέμου. Επιπλέον, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή απαγόρευσε τις εισαγωγές χάλυβα από τη Ρωσία σε μια αγορά που βρίσκεται ήδη υπό πίεση.

Τα προβλήματα εφοδιασμού που σχετίζονται με την εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία επηρεάζουν επίσης έμμεσα μια σειρά άλλων δομικών υλικών για τα οποία η ευρωπαϊκή ή ακόμη και η παγκόσμια αγορά πρώτων υλών, που είναι απαραίτητες για την κατασκευή

τους, προμηθεύτηκε σε μεγάλο βαθμό από αυτές τις δύο χώρες, όπως, για παράδειγμα, υλικά με βάση το ξύλο, μη σιδηρούχα μέταλλα, πολυπροπυλένιο, PVC και ορισμένα συστατικά μέρη που είναι απαραίτητα για την κατασκευή μονωτικών υλικών.

Αυτές οι δυσκολίες εφοδιασμού, καθώς και οι αυξανόμενες τιμές της ενέργειας, έχουν αντίκτυπο στην εκτέλεση των συμβάσεων καθώς και στις προθεσμίες.

3. Προβλήματα μετακυλήσεων των τιμών και των δυσμενών επιδράσεών τους

Οι μεγάλες αυξήσεις στις τιμές των εισροών δεν μπορούν ποτέ να επωμιστούν «χωρίς ζημία» από τους αναδόχους, καθώς προκαλούν αυξήσεις κόστους που υπερβαίνουν το περιθώριο κέρδους τους στο έργο που εκτελούν.

Ωστόσο, στο Βέλγιο, οι τύποι αναθεώρησης των τιμών μπορούν καταρχήν να χρησιμοποιηθούν για να μετακυλήσουν τις μεταβολές των τιμών που συμβαίνουν μεταξύ της υποβολής της προσφοράς ή της σύναψης της σύμβασης και της εκτέλεσης των εργασιών. Ωστόσο, για μια ολόκληρη σειρά λόγων, αυτοί οι τύποι αναθεώρησης των τιμών αντικατοπτρίζουν μόνο εν μέρει τις αυξήσεις κόστους που πρέπει να αντιμετωπίσουν οι εταιρείες. Πράγματι, οι παράμετροι που εφαρμόζονται συχνά δεν λαμβάνουν επαρκώς υπόψη ορισμένα υλικά, τα οποία επηρεάζουν σημαντικά την αγορά.

Ενώ ο τύπος αναθεώρησης των τιμών εφαρμόζεται ευρέως στις δημόσιες συμβάσεις, αυτό συμβαίνει πολύ λιγότερο στις ιδιωτικές συμβάσεις. Πράγματι, οι εντολές που γενικά έχουν περιορισμένο προϋπολογισμό οδηγούνται στη σύναψη συμβάσεων σταθερής τιμής.

Είναι σαφές ότι σε περιπτώσεις εφαρμογής τύπου αναθεώρησης των τιμών, δεν αντισταθμίζει πλήρως το πρόσθετο κόστος που πράγματι προκύπτει.

Επιπλέον, η επίκληση απρόβλεπτων περιστάσεων (στην περίπτωση δημοσίων συμβάσεων, αλλά και ιδιωτικών συμβάσεων, εάν αυτό προβλέπεται στη σύμβαση) ή ο εξαιρετικός χαρακτήρας της τρέχουσας κατάστασης προκειμένου να μετακυλήσουν τις αυξήσεις των τιμών σημαίνει ότι είναι αναγκαίο να αναθεωρήσουν τις συμβάσεις και, ως εκ τούτου, να διαπραγματευτούν. Στο πλαίσιο αυτό, τόσο οι εργολήπτες όσο και οι εντολές ενδέχεται να κρίνουν ότι είναι καταλληλότερο να αναστείλουν τις εργασίες ή ακόμη και να καταγγείλουν τη σύμβαση.

Υπάρχει επίσης ο κίνδυνος οι πελάτες (δημόσιοι ή ιδιωτικοί) να φοβηθούν από το τρέχον επίπεδο τιμών, να παγώσουν από τα αποτελέσματα της εφαρμογής ενός τύπου αναθεώρησης ή απλά να μην έχουν τον προϋπολογισμό για να αντιμετωπίσουν αυτό το επίπεδο τιμών και να αποφύγουν την υποβολή μιας παραγγελίας.

4. Προβλήματα υποβολής προσφορών και επιπτώσεις στις συμβάσεις που πρόκειται να συναφθούν

Η αύξηση των τιμών των δομικών υλικών μετά την ουκρανική κρίση έχει αφήσει τους

εργολάβους χωρίς ορατότητα. Στο Βέλγιο, οι προμηθευτές δίνουν επί του παρόντος τιμές που ισχύουν μόνο για 24 ώρες και δεν υπάρχει καμία εγγύηση ότι θα είναι σε θέση να τηρήσουν τις προθεσμίες παράδοσης.

Αυτή η ορατότητα είναι απαραίτητη για να είναι σε θέση :

- A. Να καταρτιστεί μια σωστή προσφορά , λαμβάνοντας παράλληλα υπόψη την περίοδο δέσμευσης που ισχύει για τις τιμές που επιτρέπουν στον πελάτη να αξιολογήσει την προσφορά και να λάβει μια απόφαση.
- B. Να συγκριθούν οι διάφορες προσφορές που ελήφθησαν, με βάση την αρχή της ισότητας των αναδόχων, ιδίως στις δημόσιες συμβάσεις.

Ως εκ τούτου, υπάρχει πραγματικός κίνδυνος οι πελάτες (δημόσιοι ή ιδιωτικοί) να φοβηθούν από το τρέχον επίπεδο τιμών -για να μην αναφέρουμε την εφαρμογή του τύπου αναθεώρησης των τιμών- γεγονός που θα οδηγούσε σε πιθανότητα μη λήψης κατάλληλων αποφάσεων και θα μπορούσε να τους οδηγήσει να απέχουν από την υποβολή παραγγελιών.

5. Κίνδυνοι για τη συνέχεια των δραστηριοτήτων των κατασκευαστικών εταιρειών

Οι άμεσες και έμμεσες συνέπειες του πολέμου στην Ουκρανία στον Κατασκευαστικό τομέα θέτουν σε κίνδυνο τη συνέχεια των επιχειρήσεων στο Βέλγιο. Πράγματι, η κατάσταση των εταιρειών επηρεάζεται κάθε φορά που η παραγωγή τους παρεμποδίζεται από την έλλειψη πρώτων υλών και ακόμη χειρότερα όταν δεν μπορούν να μετακυλήσουν το πρόσθετο κόστος προμήθειας στους πελάτες τους για τις τρέχουσες συμβάσεις. Ως αποτέλεσμα, ενδέχεται να βρεθούν προσωρινά ανίκανοι να εξοφλήσουν τις συμβατικές, φορολογικές ή κοινωνικές τους υποχρεώσεις. Οι εταιρείες ενδέχεται επίσης να βρεθούν προσωρινά ανίκανες να αποπληρώσουν τα δάνειά τους ή να χάσουν την εμπιστοσύνη των ασφαλιστών πιστώσεων, ωθώντας τους προς την πτώχευση.

Γαλλία

Οι πρώτες επιπτώσεις του πολέμου της Ρωσίας με την Ουκρανία αρχίζουν να εμφανίζονται για τον τομέα μας. Καταρχάς, οι τιμές της ενέργειας ανεβαίνουν στα ύψη, καθώς η Ρωσία είναι σημαντικός προμηθευτής πετρελαίου και φυσικού αερίου (βλ. γράφημα 1).

Sources : SDES, INSEE, Natixis

Στην πραγματικότητα, η τιμή του πετρελαίου ξεπέρασε το όριο των 100 δολαρίων την επομένη της έναρξης της επίθεσης και συνέχισε να αυξάνεται από τότε, ξεπερνώντας τα 115 δολάρια. Ως εκ τούτου, αυξήθηκε κατά σχεδόν 40% μέσα σε δύο μήνες. Σημειώθηκε επίσης εκθετική αύξηση της τιμής του ντίζελ. Όσο για τη χονδρική τιμή του φυσικού αερίου, η οποία ήταν ήδη πολύ υψηλή στο τέλος του 2021, αυξήθηκε περαιτέρω κατά 72%, ενώ η τιμή της ηλεκτρικής ενέργειας (βασικό τιμολόγιο) αυξήθηκε κατά 66% την ίδια περίοδο.

Ωστόσο, το ενεργειακό φορτίο βαραίνει σε μεγάλο βαθμό πολλά υλικά που χρησιμοποιούνται στην οικοδομική βιομηχανία. Λαμβάνουμε προειδοποιήσεις εδώ και αρκετούς μήνες σχετικά με προϊόντα αλουμινίου, πλακάκια και τούβλα. Για αυτά τα υλικά, έχει ανακοινωθεί ότι οι γραμμές παραγωγής ή ακόμη και τα εργοστάσια θα κλείσουν λόγω μεταβλητού κόστους που έχει γίνει αφόρητο. Τα αποθέματα ενήργησαν ως προσωρινό απόθεμα ασφαλείας, αλλά πλησιάζει το τέλος του.

Επιπλέον, οι χαλυβουργίες αρχίζουν να στέλνουν προειδοποιητικά σήματα, πέρα από τις ενεργειακές επιπτώσεις. Στην πραγματικότητα, η Ρωσία, η Λευκορωσία και η Ουκρανία αποδεικνύονται :

- μεγάλοι εξαγωγείς χαλύβδινων πλακών (μεγάλα παραλληλεπικά τεμάχια), ιδίως στην Ιταλία, όπου οι ελασματοουργοί μετατρέπουν αυτά τα ημικατεργαμένα προϊόντα σε πλάκες που καταναλώνονται τοπικά ή εξάγονται με τη σειρά τους. Οι πλάκες αυτές χρησιμοποιούνται για δημόσια έργα (οριακά για κατασκευή, για την κάλυψη «οπών»), αλλά και για την παραγωγή εξοπλισμού κατασκευής, γερανών κ.λπ. Συνεπώς, υπάρχει φόβος ότι οι δυσκολίες εφοδιασμού στον τομέα αυτό θα αυξηθούν σημαντικά.
- μεγάλοι παραγωγοί συρματόσχοινων και γραφών (πρωτογενής επεξεργασία παλιοσίδηρων) οι οποίοι, ιδίως στην Ιταλία, μεταποιούνται σε συγκολλημένο συρματόσχοινο. Οι παραγωγοί συγκολλημένων συρματόσχοινων βγήκαν εκτός λειτουργίας (όχι άλλες παραγγελίες) τις ημέρες αμέσως μετά τον πόλεμο. Είναι πιθανό ότι οι προμηθευτές ράβδων και πηνίων θα ακολουθήσουν το παράδειγμά τους, καθώς τα αποθέματά τους φαίνεται να είναι περιορισμένα.

Όσον αφορά τη συγκεκριμένη ενίσχυση, πρέπει να σημειωθεί ότι εξακολουθούν να αναζητούνται εναλλακτικές οδοί εφοδιασμού. Για παράδειγμα, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή

έχει μεταφέρει τις υπόλοιπες ποσοστώσεις εισαγωγής χάλυβα της ΕΕ για τη Ρωσία, τη Λευκορωσία και την Ουκρανία στην τουρκική ποσόστωση. Ωστόσο, το τελευταίο τροφοδοτείται σε μεγάλο βαθμό με παλιοσίδερα από την Ουκρανία (το οποίο είναι πολύ φθηνότερο από τα ευρωπαϊκά προϊόντα). Όσον αφορά τη Γερμανία, εισήγαγε μαζικά από τις τρεις πρώτες χώρες (η Arcelor έχει ένα πολύ μεγάλο ορυχείο και μεταλλουργείο στο Kryvyi Rih, στην Ουκρανία, η οποία προμήθευσε τη Γερμανία) και επιδιώκει να αντισταθμίσει το έλλειμμά της στη γαλλική αγορά.

Όσον αφορά τα άλλα υλικά, οι προειδοποιήσεις είναι πιο περιορισμένες. Η Saint-Gobain ανέφερε δυσκολίες με το χαρτί, το οποίο είναι απαραίτητο για την κατασκευή γυψοσανίδας, ενώ ανέφερε ότι το πρόβλημα θα περιοριστεί στη γερμανική αγορά. Επηρεάζονται επίσης οι τιμές και η προμήθεια υλικών, όπως ασβέστης ή πλαστικό.

Ενώ ο κλάδος αναμένει ομόφωνα σημαντική αύξηση των τιμών, εξακολουθεί να υπάρχει συζήτηση για το αν θα υπάρξει πραγματική και διαρκής έλλειψη. Ορισμένοι εντός του κλάδου ισχυρίζονται ότι, εάν συνεχιστεί η σύγκρουση, αυτό θα οδηγήσει πράγματι σε έλλειψη πρώτων υλών, η οποία, με τη σειρά της, θα σταματήσει τις κατασκευαστικές εργασίες και θα εμποδίσει τις εταιρείες να υποβάλουν προσφορές χωρίς καμία προβολή των τιμών.

Γενικότερα, το κλείσιμο της πρόσβασης σε ευρωπαϊκούς λιμένες για φορτία της Ρωσίας και της Λευκορωσίας περιπλέκει την κατάσταση.

Υπό το φως της αύξησης της τιμής των πρώτων υλών, του εφοδιασμού και της ενέργειας και των ανησυχιών σχετικά με τις ρήτρες διακύμανσης των τιμών, ορισμένοι εντός του κλάδου ζητούν μέτρα όπως το πάγωμα του *φόρου εγχώριας κατανάλωσης για τα ενεργειακά προϊόντα* (TICPE), καθώς και των τιμών της ενέργειας και των καυσίμων με διάταγμα του Συμβουλίου της Επικρατείας.

Στις 16 Μαρτίου, η γαλλική κυβέρνηση ανακοίνωσε [το σχέδιο οικονομικής και κοινωνικής ανθεκτικότητας](#), το οποίο περιλαμβάνει αρκετούς στόχους, μερικοί από τους οποίους σχετίζονται με τον τομέα δημοσίων έργων. Αυτά περιλαμβάνουν:

- Υποστήριξη εταιρειών με υψηλό κόστος φυσικού αερίου και ηλεκτρικής ενέργειας. Πιο συγκεκριμένα, θα χορηγηθούν ενισχύσεις σε εταιρείες, όλων των μεγεθών και σε όλους τους τομείς, των οποίων το κόστος φυσικού αερίου και ηλεκτρικής ενέργειας αντιπροσωπεύει τουλάχιστον το 3% του κύκλου εργασιών και οι οποίες, λόγω της αύξησης του ενεργειακού τους κόστους, θα καταστούν ζημιογόνες το 2022. Η ενίσχυση αυτή, η οποία ισχύει έως το τέλος του 2022, θα καλύψει το ήμισυ του πλεονάζοντος ενεργειακού κόστους, επιτρέποντας στις εταιρείες να μειώσουν τις ζημίες τους έως και 80%, και θα περιοριστεί στα 25 εκατομμύρια ευρώ.
- Στοχοθετημένη στήριξη στους τομείς που είναι περισσότερο εκτεθειμένοι στο αυξανόμενο κόστος εισροών. Στον Κατασκευαστικό τομέα, πολλά έργα έχουν ολοκληρωθεί χωρίς ρήτρα αναθεώρησης των τιμών προσαρμοσμένη στην κατάσταση. Επιπλέον, καθίσταται δύσκολο για τους επαγγελματίες να δεσμεύονται στους πελάτες τους σε τιμές και προθεσμίες όταν οι προμηθευτές τους δεν μπορούν πλέον να δεσμευτούν με τους ίδιους όρους. Η κυβέρνηση θα ζητήσει από τους δημόσιους φορείς να εφαρμόζουν, όπου είναι δυνατόν, τη θεωρία της *απρόβλεπτης* μεταβολής συνθηκών για τις δημόσιες συμβάσεις που δεν περιέχουν ρήτρα αναθεώρησης των τιμών και να μην

επιβάλλουν κυρώσεις για καθυστερήσεις όταν οι τελευταίες δικαιολογούνται από την παράταση της προθεσμίας παράδοσης από προμηθευτή λόγω της κρίσης». Επί του παρόντος συντάσσεται εγκύκλιος για τις «δημόσιες συμβάσεις».

- Μέτρα που αποσκοπούν στην αποφυγή της πτώχευσης των επιχειρήσεων που επλήγησαν από το σοκ. Αυτές περιλαμβάνουν το κρατικό εγγυημένο δάνειο, το δάνειο βιομηχανικής ανάπτυξης, τα επιδοτούμενα κρατικά δάνεια, μια νέα κρατική διευκόλυνση ρευστότητας κ.λπ.

Γερμανία

Ένα σημαντικό πρόβλημα για τη Γερμανία αφορά στον ενεργειακό εφοδιασμό, ο οποίος βασίζεται σε μεγάλο βαθμό στον εφοδιασμό με φυσικό αέριο από τις τρεις χώρες Ουκρανία, Ρωσία και Λευκορωσία. Η Γερμανία αναμένει αισθητή έλλειψη από το καλοκαίρι του 2022 και μετά, με τις τιμές της αγοράς να αυξάνονται αστρονομικά.

Επί του παρόντος, διάφορα υλικά που είναι απαραίτητα για κατασκευαστικές εργασίες εξακολουθούν να είναι διαθέσιμα στην αγορά. Ωστόσο, οι κατασκευαστές υλικών προκαλούν ήδη τεχνητά έλλειψη. Οι κατασκευαστές αυτοί δεν θέτουν το υλικό στην αγορά και βασίζονται σε αύξηση των τιμών προκειμένου να είναι σε θέση να λαμβάνουν τα αντίστοιχα κέρδη στην παγκόσμια αγορά. Στην πραγματικότητα, έχουν παρατηρηθεί αυξήσεις των τιμών κατά 100%, οδηγώντας σε τεράστιες αυξήσεις των τιμών για έργα υποδομής. Επίσης, οι καθημερινές τιμές του χάλυβα αναγκάζουν σε στασιμότητα των εργοταξίων.

Ανάλογα με τη διάρκεια της συνεχιζόμενης σύγκρουσης στην Ουκρανία, θα μπορούσε να υπάρξει έλλειψη υλικών προμηθειών από το φθινόπωρο το αργότερο. Ωστόσο, δεν είναι δυνατόν να προβλεφθεί το επίπεδο των αυξήσεων των τιμών.

Στη Γερμανία, το ποσοστό των υλικών που προέρχονται από τη Ρωσία, την Ουκρανία και τη Λευκορωσία μπορεί να αναλωθεί ως εξής:

- 26 % του φυσικού αερίου
- 40 % σιδηρομεταλλεύματος
- 45 % προϊόντα χάλυβα
- 25 % νικέλιο
- 75 % τιτάνιο

Ένα επιπλέον πρόβλημα είναι ότι οι τιμές αγοράς των υλικών δεν μπορούν να μετακυλιστούν στο 1:1 στους πελάτες. Οι ουσιαστικές ρήτρες αναθεώρησης των τιμών, οι οποίες εφαρμόζονται στη Γερμανία στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων, δεν έχουν καμία επίδραση στις περιπτώσεις αυτές. Ο τρόπος με τον οποίο μπορούν να απορροφηθούν οι αυξήσεις των τιμών εξαρτάται πάντα από μεμονωμένες συμφωνίες μεταξύ αναδόχων και πελατών ή από την ανθεκτικότητα μιας εταιρείας.

Ουγγαρία

Στην αρχή της σύγκρουσης περίπου 15.000 Ουκρανοί εργάζονταν μόνιμα στην Ουγγαρία. Εκτιμάται ότι περίπου το 10% από αυτούς βρίσκονταν στην Ουκρανία σε διακοπές όταν ξέσπασε ο πόλεμος και οι περισσότεροι δεν μπορούσαν να επιστρέψουν στην Ουγγαρία λόγω των ταξιδιωτικών περιορισμών που θεσπίστηκαν εν τω μεταξύ.

Σημαντικές ποσότητες δομικών υλικών, κυρίως σιδήρου, χάλυβα και ξυλείας, έφθασαν στην Ουγγαρία από τη Ρωσία και την Ουκρανία. Δεν υπάρχει έλλειψη αυτών των δομικών υλικών ακόμα. Ωστόσο, εάν η διάρκεια του πολέμου είναι μακρά και αυτά τα υλικά δεν αντικατασταθούν από άλλες πηγές εφοδιασμού, θα αναμένονται σοβαρές ελλείψεις και αυξήσεις τιμών.

Ολλανδία

Η Arcelor Mittal, μια εταιρεία παραγωγής χάλυβα, ανακοίνωσε σε επιστολή που απευθυνόταν σε αρκετές κατασκευαστικές εταιρείες ότι αποσύρει αμέσως όλες τις προσφορές εφοδιασμού τους. Ωστόσο, επιβεβαίωσαν ότι όλες οι υπογεγραμμένες εντολές θα υλοποιηθούν. Περαιτέρω ανακοινώσεις αναμένονται τις προσεχείς εβδομάδες, ιδιαίτερα όσον αφορά τις αυξήσεις των τιμών των προϊόντων τους.

Σλοβακία

Εκτιμάται ότι περίπου 10.000 εργαζόμενοι από την Ουκρανία εργάζονται στον Κατασκευαστικό τομέα στη Σλοβακία, αντιπροσωπεύοντας περίπου το 6% του εργατικού δυναμικού. Η κατάσταση είναι παρόμοια στην Τσεχική Δημοκρατία. Πολλοί από αυτούς τους εργαζόμενους επιστρέφουν στην Ουκρανία λόγω της σύγκρουσης, αφήνοντας μερικές φορές τις συζύγους και τα παιδιά τους πίσω χωρίς εισόδημα. Ορισμένοι εργοδότες της Σλοβακίας και της Τσεχίας προσφέρθηκαν εθελοντικά να πληρώσουν σε αυτές τις οικογένειες περίπου το ένα τρίτο έως το ήμισυ των μισθών τους για να καλύψουν τα έξοδα διαβίωσης. Ορισμένοι στη Σλοβακία ζητούν στοχοθετημένη υποστήριξη από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για τέτοιες περιπτώσεις.

Ο σλοβακικός Κατασκευαστικός κλάδος αναμένει την αποχώρηση των περισσότερων Ουκρανών εργαζομένων, γεγονός που θα αυξήσει την έλλειψη εργατικού δυναμικού στην κατασκευαστική αγορά και θα μειώσει τον όγκο της κατασκευαστικής παραγωγής. Αναμένει επίσης αύξηση των τιμών του χάλυβα (το σιδηρομέταλλευμα/ακατέργαστος σίδηρος εισάγεται από την Ουκρανία και τη Ρωσία) και της ενέργειας.

Ο Κατασκευαστικός κλάδος προτείνει ότι η αύξηση του κόστους κατασκευής θα μπορούσε να θεωρηθεί ανωτέρα βία από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και, ως εκ τούτου, να ληφθεί υπόψη η αύξηση της τιμής των δημόσιων κατασκευαστικών έργων.

Σλοβενία

Όπως παρατηρήθηκε σε άλλες χώρες, σημειώθηκε σημαντική αύξηση των τιμών ορισμένων δομικών υλικών και πρώτων υλών, όπως η ενίσχυση του σιδήρου, του

τσιμέντου και των προϊόντων από τούβλα, των ασφαλικών και πολυμερών προϊόντων, των σωλήνων νερού και αποχέτευσης και, φυσικά, των ενεργειακών προϊόντων, όπως το φυσικό αέριο και προϊόντα πετρελαίου. Το πρόβλημα συνδέεται με τις παγκόσμιες αγορές, όχι μόνο με το τοπικό περιβάλλον, λόγω της τρέχουσας πολιτικής κατάστασης.

Κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου, ο κατασκευαστικός κλάδος επωμίζεται επίσης σημαντική αύξηση της σπανιότητας αυτών των πρώτων υλών, τόσο στη σλοβενική αγορά όσο και στην αγορά της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι αιτίες των προαναφερθέντων αρνητικών επιπτώσεων στο εμπόριο δομικών υλικών και προϊόντων στη σλοβενική αγορά συνδέονται με την αύξηση των τιμών των βασικών φυσικών πρώτων υλών, όπως ο σίδηρος και τα προϊόντα πετρελαίου, γεγονός που οφείλεται σε διάφορους παράγοντες, όπως ως μειωμένη παραγωγή λόγω της επιδημίας Covid-19 και της προγραμματισμένης μείωσης της παραγωγής πετρελαίου από τον ΟΠΕΚ.

Ο πόλεμος στην Ουκρανία επιδείνωσε αυτά τα προβλήματα. Τις τελευταίες τρεις εβδομάδες, ορισμένες από τις παραμέτρους τιμών για τα δομικά υλικά και την ενέργεια έχουν αυξηθεί κατά περισσότερο από 150%. Η βιομηχανία εκτιμά ότι η τιμή των μεμονωμένων ενεργειακών προϊόντων έχει αυξηθεί κατά περισσότερο από 100% σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος (μόνο το βιομηχανικό αέριο κατά 1000% ή περισσότερο) και αυτή των μη ενεργειακών πρώτων υλών κατά 60%, με τα μέταλλα και άλλα φυσικά ορυκτά να αυξάνονται κατά περισσότερο από 100%. Μόνο κατά την περίοδο Μαρτίου 2021-Μαρτίου 2022, ο ενισχυμένος σίδηρος αυξήθηκε κατά 245% κατά μέσο όρο, τα ασφατικά προϊόντα κατά 120% και 140%, τα τούβλα και τα κεραμικά προϊόντα κατά 70% και τα πολυμερή προϊόντα κατά 50% και 75%. Αυτά είναι ήδη δεδομένα που απαιτούν εξέταση εκ μέρους των εργολάβων κτιρίων σχετικά με τον τρόπο προσέγγισης αυτού του ζητήματος. Τελικά, οι τρέχοντες συμβατικοί δείκτες τιμολόγησης καθίστανται μη βιώσιμοι για τους αναδόχους κτιρίων.

Ένα άλλο σημείο ανησυχίας για τον Κατασκευαστικό Κλάδο είναι ότι, ακόμη και υπό το πρίσμα της κατάστασης που περιγράφεται ανωτέρω, ορισμένες αναθέτουσες αρχές του δημόσιου τομέα εξακολουθούν να περιλαμβάνουν ρήτρες καθορισμού των τιμών στις προσφορές τους. Ως εκ τούτου, όσοι ανήκουν στον Κατασκευαστικό κλάδο ζητούν από την αρμόδια Διεύθυνση Δημοσίων Συμβάσεων να παράσχει στις κρατικές αναθέτουσες αρχές ένα σημείο εκκίνησης για την προετοιμασία των δημοσίων συμβάσεων στον τομέα της κατασκευής κρατικών υποδομών, οι οποίες θα περιλαμβάνουν λύσεις που θα λαμβάνουν πλήρως υπόψη την τρέχουσα οικονομική κατάσταση στην αγορά δομικών υλικών και ενεργειακών προϊόντων.

Ισπανία

Η σύγκρουση στην Ουκρανία έχει εντείνει το σοβαρό πρόβλημα της υπερβολικής αύξησης της τιμής της ενέργειας και των υλικών για τις κατασκευές, πρόβλημα που ο τομέας υποφέρει όλο και περισσότερο από το 2021.

Η Ρωσία και, σε μικρότερο βαθμό, η Ουκρανία συγκαταλέγονται μεταξύ των κύριων παραγωγών ορισμένων πρώτων υλών και η ΕΕ παρουσιάζει μεγάλη εξάρτηση από τις εισαγωγές. Όσον αφορά το πετρέλαιο και το φυσικό αέριο, η Ισπανία εξαρτάται λιγότερο από τις ρωσικές εισαγωγές από άλλες χώρες της ΕΕ· όσον αφορά τις πρώτες ύλες για την παραγωγή πλακιδίων, αφού η Ουκρανία ήταν ένας σημαντικός πάροχος

για τους ισπανούς παραγωγούς.

Είναι σαφές ότι η σύγκρουση στην Ουκρανία έχει επιβαρύνει περαιτέρω τον πληθωρισμό και οι κατασκευαστικές εταιρείες δυσκολεύονται να λάβουν προμήθειες ορισμένων πρώτων υλών, όπως ξύλο, κεραμικά, χαλκό, ασφαλτικά προϊόντα ή χάλυβα. Ορισμένα εργοτάξια χρειάστηκε να διακόψουν ορισμένες δραστηριότητες και υπάρχουν επίσης περιπτώσεις αναβολής των εργασιών. Επιπλέον, η αύξηση των τιμών της ενέργειας και των υλικών αυξάνει το κόστος των εργασιών.

Σουηδία

Η Σουηδία έχει περιορισμένες εμπορικές συναλλαγές τόσο με τη Ρωσία όσο και με την Ουκρανία. Ωστόσο, ο τομέας θα επηρεαστεί έμμεσα από την αύξηση των τιμών της ενέργειας, τις αυξημένες τιμές των δομικών υλικών και τον πληθωρισμό. Ο τομέας παρακολουθεί επίσης τις εισαγωγές προϊόντων πετρελαίου.

Ο σουηδικός Κατασκευαστικός τομέας αναμένει ότι οι τιμές θα παραμείνουν υψηλές και δεν θα πέσουν κάτω από τα προ πανδημίας επίπεδα. Επιπλέον, ο τομέας προβλέπει την αύξηση των υπολογισμών κόστους για τα προγραμματισμένα έργα υποδομής.

Η σύγκρουση ενδέχεται να έχει σημαντικό αντίκτυπο όσον αφορά το εργατικό δυναμικό. Η Σουηδία έχει πολλούς εργάτες οικοδομών από την Πολωνία, η οποία με τη σειρά της βασίζεται σε εργαζόμενους από την Ουκρανία. Ως εκ τούτου, μπορεί να παρατηρηθεί αλυσιδωτή αντίδραση αναμενόμενης έλλειψης.

Ωστόσο, η συνεχιζόμενη ανησυχία του τομέα αφορά τις στρατηγικές εξαρτήσεις από τις πρώτες ύλες, ιδίως από την προσφορά ασβεστόλιθου. Η γεωπολιτική κατάσταση αναδεικνύει ευπάθειες κατά την εισαγωγή προκατασκευασμένων στοιχείων από την περιοχή της Βαλτικής ή την κάλυψη του κενού εφοδιασμού με ασβεστόλιθο από αγορές εκτός ΕΕ, όπως η Κίνα. Ο τομέας έχει έρθει σε επαφή με την Επιτροπή, τονίζοντας τη σημασία μιας ταχείας σε βάθος ανάλυσης της εξάρτησης του κατασκευαστικού οικοσυστήματος από πρώτες ύλες σε συνδυασμό με την υλοποίηση των κλιματικών στόχων της ΕΕ και μια ολιστική προοπτική. Για παράδειγμα, το τσιμέντο είναι απαραίτητο για την κατασκευή τόσο ανεμογεννητριών όσο και για την αποθήκευση υδρογόνου.